

Izložba „Franjo Bučar“ u hrvatskom saboru

Piše: MARTINA VARGEK

Hrvatski športski muzej u Hrvatskom saboru priredio je izložbu „Franjo Bučar“ koja je još jednom potvrdila neizmjeran doprinos razvoju hrvatskog športa

U povodu dodjele Državne nagrade za sport Franjo Bučar, u zgradi Hrvatskog sabora na Trgu svetog Marka, Hrvatski športski muzej organizirao je izložbu „Franjo Bučar“ koja se mogla razgledati od 27. studenoga do 15. prosinca 2018. Muzejska savjetnica Đurđica Bojanić i kustosica Martina Vargek bile su autorice izložbe, a oblikovanje je potpisao CCN-images.

Za potrebu tiskanja informativnog letka, kao i za oblikovanje same izložbe, korišteni su predmeti iz arhivske građe osobnog fonda Franje Bučara, Hrvatskog športskog muzeja. Iako je bio nemali izazov na deset panoa prikazati život Franje Bučara vezano uz razvoj športa u Hrvatskoj, posjetitelji su ipak mogli dobiti uvid u njegov doprinos.

Franjo Bučar (25. 11. 1866. - 26. 12. 1946.) bio je povjesničar, propagator, instruktor, osnivač športskih klubova i organizacija, istaknuti član međunarodnih športskih organizacija, novinar i publicist.

Rodio se u Zagrebu, a nakon završene gimnazije studirao je povijest i zemljopis u Beču i Zagrebu, a 1897. godine obranio je doktorat s temom „Povijest protestantizma u Hrvatskoj“. Iste godine oženio je Mariju Ehrlich, udovicu poznatog zagrebačkog građevinara Hermana Ehrlicha.

Na studij gimnastike u Švedsku

Tijekom studenskih dana njegov veliki uzor bio je Izidor Kršnjavi koji mu je predavao povijest arhitekture, a bio je i predstojnik Zemaljskog odjela za bogoštovlje i nastavu pri Vladi. Nakon što je, krajem 19. stoljeća, prilikom unapređenja školskog sustava u Hrvatskoj, Vlada raspisala natječaj za odlazak u Centralni gimnastički zavod u Stockholm, Franjo Bučar odlazi na studij gimnastike gdje ostvaruje značajna poznanstva, te se člancima javlja u hrvatske novine i časopise.

Po povratku iz Švedske, u Zagreb donosi športske rekvizite, a Izidor Kršnjavi ga imenuje voditeljem Tečaja za učitelje gimnastike koji je trajao od listopada 1894. do kraja ožujka 1896. godine. Polaznici tečaja vježbali su u

novouređenim dvoranama Gornjogradske gimnazije i Pučke škole u Samostanskoj ulici, a na tečaju je sudjelovalo 29 učitelja te učiteljica gimnastike Ivana Hirschmann.

Bučar je bio i dugogodišnji član Hrvatskog sokola, te je djelovao kao vježbač i dužnosnik, a bio je i urednik brojnih sokolskih publikacija i organizator priredbi i događanja. Postavio je temelje mnogim sportskim disciplinama u Hrvatskoj o čemu govore podatci da je bio inicijator osnivanja Hrvatskog sportskog saveza 1909., a kasnije i njegov predsjednik, da bi početkom Prvog svjetskog rata priređivao dobrotvorne utakmice u korist hrvatskih vojnika.

Od osnivanja Prvog biciklističkog kluba 1885. godine, za sportske rubrike dnevnih novina i časopisa pisao je o biciklističkim natjecanjima u Europi i svijetu. Nakon povratka iz Švedske svoja znanja prenosio je na članove Hrvatskog sokola te je organizirao tečaj tenisa i sudjelovao u izgradnji više teniskih terena u Zagrebu, Samoboru i Krapini, a donio je u Zagreb i prve skije (1893.).

„Neka su me zaboravili, sjetit će se oni mene“

Franjo Bučar bio je i dugogodišnji predsjednik Prvog hrvatskog skizalackog društva i klizački sudac, kao i predsjednik Prvog hrvatskog mačevalačkog kluba. Na njegovu inicijativu Hrvatski sokol objavio je poziv za učenje nogometa u dvorištu Sokolane, a Bučar je bio i vođa nogometne reprezentacije koja je 1920. nastupila na Olimpijskim igrama u Antwerpenu.

Bučar se istaknuo i u izdavačkoj djelatnosti. Tako je tijekom šezdeset godina napisao više od 1500 članaka, od kojih je najveći broj vezan uz područje tjelesnog odgoja. Bio je urednik časopisa „Gimnastika“ kojeg je 1891. pokrenuo Franjo Hochman, a kasnije mu je proširio naslov u „Gimnastika - list za školsku i društvenu gimnastiku, igre i školsku higijenu“. Prva knjiga koju je objavio bio je prijevod švedske knjige C.H. Liedbecka iz 1891. godine „Gimnastika za pučke škole“. Knjiga je objavljena 1895. i koristila se u nastavi više od 15 godina. Jedna od važnijih knjiga koju je objavio bila je „Igre za društva i škole“ (1906.).

Bučar je 1896. opisivao događanja s Olimpijskih igara u Ateni, a nedugo zatim upoznao je i Pierra de Coubertina i pokušavao uključiti Hrvate u Međunarodni olimpijski odbor. Stvaranjem Kraljevine SHS, na inicijativu Bučara, osnovan je Jugoslavenski olimpijski odbor kojemu predsjedava od 1919.

do 1927., a već 1920. godine postaje članom Međunarodnog olimpijskog odbora i aktivno sudjeluje u njegovom radu sve do kraja života.

Franjo Bučar umro je 26. prosinca 1946. u Zagrebu, a pokopan je u obiteljskom grobu na Mirogoju.

U Hrvatskom sportskom muzeju građa je raspoređena u deset zbirki i broji više od 260 000 jedinica, a 2016. godine napravljen je stalni postav - Povijest športa i tjelovježbe u Hrvatskoj od sredine 19. do sredine 20. stoljeća.

Naslov zadnjeg izložbenog panoa na izložbi u zgradi Sabora „Sjetit će se oni mene“ povezan je s pričom kako je njegova domaćica jednom šaljivo komentirala kako u njegovom poštanskom sandučiću nema pošte za njega i da su ga svi zaboravili, a on je na to odgovorio: „Neka su me zaboravili, sjetit će se oni mene“.

Da je uistinu tako govori činjenica kako je od izloženih 900 originalnih muzejskih izložaka koji se mogu vidjeti kroz svih pet dvorana stalnog postava Hrvatskog sportskog muzeja, čak 176 predmeta iz arhivske građe osobnog fonda Franje Bučara...

LITERATURA:

Arhivski fond Franje Bučara (Hrvatski sportski muzej u Zagrebu)

Zdenko Jajčević: Povijest športa i tjelovježbe (Odjel za izobrazbu trenera Društvenog veleučilišta u Zagrebu; Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2010.)

Kopija ostavinske rasprave Franje Bučara iz 4. siječnja 1947. godine (Odvjetnica Boženka Jeličić) Živko Radan: Franjo Bučar i gimnastički i sportski pokret u Hrvatskoj (Savezna komisija za historiju fizičke kulture, Zagreb, 1966.)

Živko Radan: Dr. Franjo Bučar povodom 100-godišnjice rođenja (Rad izložen na Plenarnoj sjednici Savezne komisije za historiju fizičke kulture, Novt Sad, 1966.)

